

M O N I T O R

Vybrané hospodářské, měnové a sociální ukazatele

5 - 2007

Parlament České republiky
Kancelář Poslanecké sněmovny
Parlamentní institut

O B S A H

<u>ČTVRTLETNĚ SLEDOVANÉ UKAZATELE – 1. ČTVRTLETÍ 2007</u>	<u>3</u>
<u>Čtvrtletní odhad hrubého domácího produktu</u>	3
<u>Nezaměstnanost v ČR</u>	4
<u>Průměrné hrubé měsíční nominální mzdy v České republice</u>	4
<u>Bytová výstavba</u>	5
<u>MĚSÍČNĚ SLEDOVANÉ UKAZATELE – KVĚTEN 2007</u>	<u>6</u>
<u>Index spotřebitelských cen</u>	6
<u>Index průmyslové produkce</u>	6
<u>Stavebnictví</u>	7
<u>Indexy cen dovozu a vývozu zboží v ČR</u>	7
<u>Zahraniční obchod v jednotlivých měsících</u>	8
<u>METODICKÁ POZNÁMKA</u>	<u>9</u>

Zdroj dat: Český statistický úřad, <http://www.czso.cz> (stav 17. 7. 2007)

Čtvrtletně sledované ukazatele – 1. čtvrtletí 2007

Čtvrtletní odhad hrubého domácího produktu

1. čtvrtletí 2007	běžné ceny		průměrné ceny roku 2006		
	v mil. Kč	index v % ke stejnému čtvrtletí předchozího roku	v mil. Kč	index v % ke stejnému čtvrtletí předchozího roku	index v % k předchozímu čtvrtletí, sezonně očistěno
Hrubý domácí produkt celkem	816 070	109,9	798 355	106,1	101,5
Výdaje na konečnou spotřebu	545 957	106,7	543 385	104,7	101,3
domácností	376 761	107,7	374 381	106,7	101,8
vládních institucí	163 280	104,0	163 118	100,4	100,2
neziskových institucí	5 916	113,9	5 886	106,6	102,0
Tvorba hrubého kapitálu	222 270	115,3	219 832	113,4	103,8
Bilance zahraničního obchodu	47 843	x	35 138	x	x
vývoz	666 622	114,6	665 786	114,6	103,7
dovoz	618 779	113,8	630 648	116,5	105,1

Nezaměstnanost v ČR

	průměrný počet osob	změna proti 1. čtvrtletí 2006	míra podle metodiky ILO ^{*)}	změna proti 1. čtvrtletí 2006
	<i>v tisících</i>	<i>v tisících</i>	<i>v %</i>	<i>procentní bod</i>
Celkem	311,2	-102,9	6,1	-1,9
z toho ženy	171,8	-49,9	x	x
z toho muži	139,4	-53,0	x	x
Dlouhodobá nezaměstnanost				
1 rok a více	169,7	-48,4	x	x
4 roky a více	58,1	-4,4	x	x

*) Za nezaměstnané jsou podle definice Mezinárodní organizace práce (ILO) považovány osoby, které v referenčním období neměly žádné zaměstnání, neodpracovaly ani jednu hodinu za mzdu nebo odměnu a aktivně hledaly práci, do které by byly schopny nastoupit nejpozději do dvou týdnů. Definice nezaměstnaných podle ILO se liší od definice uchazečů o zaměstnání registrovaných na úřadech práce. Míra registrované nezaměstnanosti MPSV dosáhla v 1. čtvrtletí roku 2007 hodnoty 7,7 %, tj. o 1,3 procentního bodu méně než před rokem.

Průměrné hrubé měsíční nominální mzdy v České republice

	1. čtvrtletí 2007		
	<i>v Kč</i>	přírůstek proti 1. čtvrtletí 2006	
		<i>v Kč</i>	<i>v %</i>
ČR celkem	20 399	1 481	7,8
podnikatelská sféra	20 656	1 584	8,3
nepodnikatelská sféra	19 501	1 116	6,1

Bytová výstavba

	1. čtvrtletí		index 2007/2006, v %
	2006	2007	
zahájené byty	9 117	9 165	100,5
dokončené byty	6 929	8 337	120,3
rozestavěné byty (k 31. 3 sledovaného roku)	157 390	169 653	107,8

Měsíčně sledované ukazatele – květen 2007

Index spotřebitelských cen

	předchozí měsíc = 100	Stejně období předchozího roku = 100			Průměr roku 2005 = 100	Míra inflace*)
		březen	duben	květen		
květen 2007	100,4	101,9	102,5	102,4	105,0	102,1

*) Podíl průměrů bazických indexů (prosinec 2005 = 100) za posledních 12 měsíců a předchozích 12 měsíců

Index průmyslové produkce

	index průmyslové produkce, sezónně neočištěný (stejně období předchozího roku = 100)				
	březen ^{p)}	duben ^{p)}	květen ^{p)}	únor až duben ^{p)}	leden až květen ^{p)}
Průmyslová produkce celkem	111,0	114,0	107,5	112,6	111,2
těžba nerostných surovin	106,9	102,5	98,7	104,1	101,6
zpracovatelský průmysl	112,4	115,0	107,9	114,0	112,4
výroba a rozvod elektřiny, plynu, vody	95,7	105,3	105,0	98,5	98,7

Poznámka: p) předběžný údaj

Stavebnictví

	Index (stejné období předchozího roku = 100)				
	březen ^{r)}	duben ^{p)}	květen ^{p)}	únor až duben	leden až květen
Stavební výroba (vč. odhadu za malé podniky do 19 zaměstnanců)					
běžné ceny	130,7	121,2	104,3	128,3	121,8
stálé ceny (= průměrné ceny roku 2000)	126,4	117,6	101,4	124,3	118,1
Stavební výroba - údaje za podniky s 20 a více zaměstnanci					
běžné ceny	128,9	119,9	103,6	126,9	120,4
stálé ceny (= průměrné ceny roku 2000)	124,8	116,6	100,8	123,2	117,0

Poznámka: p) předběžný údaj, r) revidovaný údaj

Indexy cen dovozu a vývozu zboží v ČR

	Předchozí měsíc = 100	Stejné období předchozího roku = 100			Průměr roku 2005 = 100
		březen	duben	květen	
Index dovozních cen	101,0	98,2	98,4	99,9	100,2
Index vývozních cen	100,8	102,0	101,9	102,8	101,1

Poznámka: Indexy cen dovozu a vývozu jsou od ledna roku 2005 nově počítány na struktuře zahraničního obchodu roku 2005 a jsou nově publikovány od ledna 2007.

Zahraniční obchod v jednotlivých měsících (v mil. Kč FOB/CIF,*) běžné ceny)

období roku 2007	vývoz	dovoz	bilance	Index (stejně období předchozího roku = 100)	
				vývoz	dovoz
leden	188 904	180 439	8 465	115,0	118,3
únor	193 140	179 661	13 479	120,9	116,0
březen	216 604	204 019	12 585	114,5	113,2
<i>leden až březen</i>	<i>598 648</i>	<i>564 119</i>	<i>34 529</i>	<i>116,7</i>	<i>115,7</i>
duben	193 748	190 744	3 004	119,7	116,8
květen	204 493	197 577	6 916	112,8	110,3
červen					
<i>duben až červen</i>					
červenec					
srpen					
září					
<i>červenec až září</i>					
říjen					
listopad					
prosinec					
<i>říjen až prosinec</i>					
<i>leden až duben</i>	792 396	754 863	37 533	117,4	116,0

*) FOB a CIF jsou mezinárodní doložky Incoterms 2000, jejichž volba má vliv na vykazovanou výši hodnoty zahraničního obchodu. FOB stanoví, že náklady a rizika přicházejí na kupujícího v okamžiku naložení zboží v ujednaném přístavu. Prodávající hradí veškeré náklady na zboží až do jeho dosažení paluby lodi. CIF stanoví takový vztah mezi prodávajícím a kupujícím, kdy povinností prodávajícího je zajistit osvědčení o původu zboží, povolení k vývozu zboží a také zaplatit námořní přepravu. Za rizika se zbožím spojená ručí až do doby, než je zboží naloženo v ujednaném přístavu. Prodávající musí také zajistit převoditelnou námořní pojistku proti nebezpečím námořní dopravy.

Metodická poznámka

Hrubý domácí produkt (HDP) - klíčový ukazatel vývoje ekonomiky. Představuje souhrn hodnot přidaných zpracováním ve všech odvětvích v činnostech považovaných v systému národního účetnictví za produktivní (tj. včetně služeb tržní i netržní povahy). Aby byl vyloučen vliv změn cen, je vyjádřen ve stálých cenách (průměrné ceny roku 1995).

Růst (pokles) HDP ve stálých cenách charakterizuje o kolik % reálně stoupl (klesl) hrubý domácí produkt ve sledovaném čtvrtletí roku proti stejnému období roku předchozího.

Nezaměstnanost - jedná se o tzv. **míru evidované nezaměstnanosti**. Zdrojem dat o počtech neumístěných uchazečů o zaměstnání evidovaných na úřadech práce je Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. Míra nezaměstnanosti je počítána jako podíl (v %), kde v čitateli zlomku je počet evidovaných neumístěných uchazečů o zaměstnání a ve jmenovateli celkový počet zaměstnaných z výběrových šetření pracovních sil (klouzavý roční průměr) plus počet evidovaných neumístěných uchazečů o zaměstnání registrovaných na úřadech práce (klouzavý roční průměr). Do počtu zaměstnaných se nezapočítávají ženy na další mateřské dovolené.

Průměrná měsíční nominální mzda jednoho zaměstnance zahrnuje všechny pracovní příjmy (základní mzdy, osobní příplatky a ohodnocení, prémie a odměny, podíly na hospodářských výsledcích a náhrady mzdy), které byly zúčtovány zaměstnancům evidenčního počtu podle příslušných platových a mzdových předpisů (jde o hrubou mzdu v Kč na fyzickou osobu). Tato průměrná hrubá nominální mzda je uvedena za ekonomické subjekty s 20 a více zaměstnanci podnikatelské sféry (v peněžnictví a pojišťovnictví bez ohledu na počet zaměstnanců) a ve všech organizacích nepodnikatelské sféry.

Růst (pokles) průměrné nominální mzdy vyjadřuje o kolik % se zvýšila (poklesla) tato mzda v daném čtvrtletí v porovnání se stejným obdobím předchozího roku.

Inflace je obecně definována jako růst cenové hladiny, tj. charakterizuje míru znehodnocování měny v přesně vymezeném časovém období. Míra inflace je měřena pomocí přírůstku indexu spotřebitelských cen.

Uváděná míra inflace (přesněji průměrná míra inflace) vyjadřuje procentní změnu průměrné cenové hladiny za dvanáct posledních měsíců proti průměrné cenové hladině dvanácti předchozích měsíců. Tyto tzv. klouzavé průměry jsou počítány z bazických indexů spotřebitelských cen s cenovým základem prosinec 1999 = 100. Vyjadřují tendenci vývoje cenové hladiny oproštěnou od sezónních vlivů.

Vývoj **spotřebitelských cen (životních nákladů)** se sleduje na spotřebních koších založených na souboru vybraných druhů zboží a služeb placených obyvatelstvem. Za cenové reprezentanty byly vybrány takové výrobky a služby, které se významně podílejí

na vydáních obyvatelstva a svým rozsahem pokrývají celou sféru spotřeby. Celkový počet reprezentantů je v současné době 775. Jejich soubor je postupně agregován až do dvanácti hlavních oddílů spotřebního koše, a to formou váženého aritmetického průměru individuálních cenových indexů. Váhy ve spotřebních koších byly pro výpočet indexů spotřebitelských cen (životních nákladů) stanoveny na základě struktury výdajů domácností podle výsledků statistiky rodinných účtů v roce 1999.

Výpočet bazických indexů spotřebitelských cen (životních nákladů) je prováděn podle Laspeyresova vzorce. Základním obdobím pro výpočet cenových indexů je prosinec 1999. Z těchto bazických indexů jsou vypočítávány indexy spotřebitelských cen srovnávající dvě libovolná období.

Průmyslová výroba zahrnuje veškerou produkci průmyslových výrobků podle SKP (standardní klasifikace produkce), oddíly 10-41, měřenou ve fyzických i peněžních jednotkách (oceněnou v základních běžných cenách) a počítanou metodou "hrubého obratu". Zahrnuje tudíž i produkci výrobků spotřebovanou uvnitř podniku. Průmyslová výroba dále zahrnuje i produkci průmyslových služeb (práce ve mzdě, opravy, úpravy, montáže, instalace strojů a zařízení a ostatní práce průmyslové povahy) vymezených platnou nomenklaturou.

Růst (pokles) průmyslové výroby charakterizuje IPP (index průmyslové produkce) vycházející z výpočtu měsíčního bazického IPP, od kterého jsou odvozeny měsíční a kumulativní meziroční IPP.

Stavební výroba zahrnuje stavební práce prováděné podniky s převažující stavební činností. Patří sem podniky s 20 a více zaměstnanci, za které se údaje zjišťují výkazy, a podniky do 19 zaměstnanců včetně, za které se provádí odhad stavebních prací. Hodnota stavebních prací je přepočtena do stálých cen (rok 1994=100 %).

Růst (pokles) stavební výroby udává o kolik % stoupl (klesl) v daném měsíci objem stavební výroby ve stálých cenách v porovnání se stejným obdobím předchozího roku.

Vývoz vyjadřuje hodnotu odeslaného zboží do zahraničí, které přestoupilo státní hranici za účelem jeho trvalého nebo dočasného ponechání v zahraničí. Celkový vývoz se tak skládá z odeslání do států EU a vývozu do třetích zemí.

Růst (pokles) vývozu udává o kolik % vzrostla (klesla) v daném období v porovnání se stejným obdobím předchozího roku hodnota vývozu v běžných cenách.

Dovoz vyjadřuje hodnotu zboží přijatého ze zahraničí, které přestoupilo státní hranici za účelem jeho trvalého nebo dočasného ponechání v tuzemsku. Celkový dovoz se tak skládá z přijetí ze států EU a dovozu ze třetích zemí.

Růst (pokles) dovozu udává o kolik % vzrostla (klesla) v daném období v porovnání se stejným obdobím předchozího roku hodnota dovozu v běžných cenách.